

ijs opruimen aan boord HMS Scyllia, februari 1943 – © Paul Kemp

‘The Arctic Star’ aan Belgen

Op 26 februari 2013, meer dan 70 jaar na de feiten, kondigt de Britse staatssecretaris voor Defensiepersoneel, Welzijn en Veteranen Mark Francois de instelling van ‘The Arctic Star’ aan. Vanaf die dag kunnen de rechthebbenden, waaronder Belgen, de ster aanvragen. Dit volgt na een herschikking van de campagne sterren door Sir John Holmes en de aankondiging van de Britse eerste minister, op 19 december 2012, een eervolle onderscheiding in te stellen die de moed erkent van wie een significante bijdrage heeft geleverd tijdens de Arctische WOII-konvooiën. Koningin Elizabeth II stemde in met het ontwerp, op basis van de aanbevelingen van de Britse Koninklijke Munt. Het ontwerp voor ‘The Arctic Star’ is gebaseerd op de andere Britse WOII-sterren.

Bar koude omstandigheden

Twee Britse veteranen herinneren zich de gevaren in de strijd aan het bevroren maritieme front. Bill Sheppard, 86 jaar, uit Portsmouth: “Het schip was omhuld met ijs. Het was zodanig koud dat mocht je je hand op de reling hebben gelegd, zonder

handschoenen aan, dan was je eraan blijven plakken. Om het ijs van het dek te chippen, waren we vastgebonden met touwen. Soms maakte het schip 45 graden slagzij, vandaar dat we ons haastten om deze klus te klaren. Het was een eindeloos werk, we dachten dat het ijs ons wou overnemen. Het verschrikkelijkste wat ik me herinner, is toen een olietanker werd getroffen door een bommenwerper. Het schip brak en stond in lichterlaaie. Mensen brandden als fakkels en sprongen overboord in het ijskoude water, dat ook brandde als gevolg van de olie op het water. Dit zijn belevissen die nooit je hoofd verlaten. Soms, ‘s nachts dringen die verschrikkelijke beelden opnieuw mijn dromen binnen. Zo iets vergeet je nooit.”

Lt Cdr Dykes, 92 jaar, vertelt: “Het stormde. De wind kwam uit alle richtingen. De nevel veranderde tot ijs op je gezicht. Je wenkbrauwen en neus waren bedekt met ijs. Het was verschrikkelijk koud in alle opzichten. Toch moesten we op de buitendecken om het ijs van het dek te chippen. Mocht de bovenbouw te veel ijs cumuleren, dan konden we zinken. Bovenop het barre weer kwamen de vijandelijke aanvallen, en dit in de drie dimensies: uit de lucht, vanaf een schip of door duikboten. Hierdoor voeren we wekenlang in gevechtswacht en we leefden op koud voedsel,

seiner aan boord HMS Sheffield, winter 1941-1942 – © Paul Kemp

omdat de chef-kok de munitie uitdeelde in plaats van te koken. Veel tijd om over ons eten na te denken, hadden we toch niet..."

De levensomstandigheden waren bar en wie overboord ging, had slechts zeer geringe overlevingskansen. Hierdoor voelden veel 'witte baretveteranen' zich tekortgedaan. De uitleg dat 'the Atlantic Star' een witte middenstreep op het lint had om deze Noordpoolkonvoien te honoreren, vonden ze maar niets. Zij waren het, die de Sovjet-Unie bevoorraden met materieel en voedsel, vanuit de Verenigde Staten via Canada. Hierdoor kon de Sovjet-Unie overleven en het Oostfront versterken. Misschien heeft de Koude Oorlog ervoor gezorgd dat witte baretten niet de aandacht krijgen, die zij verdienen...

Maximaal een kwart miljoen verleningen

De invoering van 'The Arctic Star' kan leiden tot maximaal een kwart miljoen verleningen, rechtstreeks aan veteranen of indien postuum aan een familielid.

Het ministerie geeft voorrang aan de nog levende veteranen en weduwen. Daarna komen de nabestaanden, maar zij zullen iets langer op de onderscheiding moeten wachten. De Britse staatssecretaris voor Defensiepersoneel, Welzijn en Veteranen Mark Francois: "All those who served our country on the Arctic Convoys deserve nothing but the utmost respect and admiration from us. That's why I am delighted that these special individuals will in the next few weeks begin to receive the Arctic Star that they have so long deserved. I am also pleased to announce that the families of those no longer alive will also be able to apply for these awards in recognition of their loved one's bravery."

Verleningsmodaliteiten

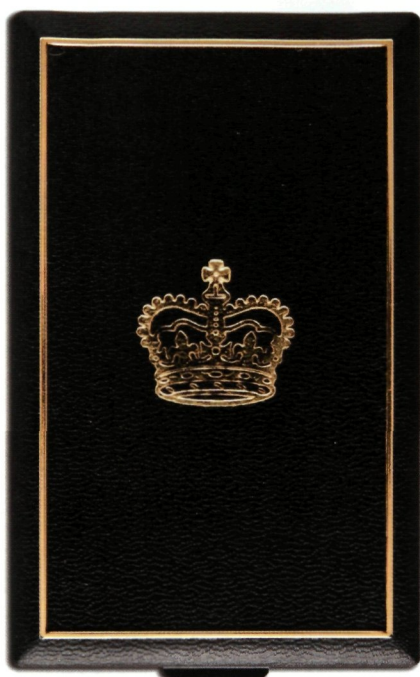
Het ministerie verleent 'The Arctic Star' voor operationele dienst vanaf 3 september 1939 tot en met 8 mei 1945 binnen de Noordpoolcirkel (66°32' noorderbreedte). Deze ster is in de eerste plaats bedoeld om het personeel dat de konvoien naar de Noordpool

*The Under-Secretary of State for Defence
(Armed Forces) presents his compliments
and by Command of the Defence Council*

*has the honour to transmit the
enclosed Awards granted for
service during the war of
1939-45*

Verleningsoorkonde – © Bruno Couwenberg

Etui met Sint-Edwardskroon –
© Bruno Couwenberg

begeleidde, te erkennen. Volgende categorieën komen in aanmerking:

- Royal Navy- (RN) en Merchant Navy- (MN) personeel op schepen die deelnamen aan de konvooien of deze begeleidten naar het noorden van de Sovjet-Unie
- Fleet Air Arm-personeel (de luchtdienst van de RN)
- Varend personeel Royal Airforce (RAF)
- Army-personeel, ingescheept aan boord van een Brits Marine- of koopvaardijship
- Burgerpersoneel, in specifieke steun van deze militaire operaties en die al andere campagnesterren hebben verdiend
- Buitenlanders in dienst bij de Britse strijdkrachten (waaronder dus ook Belgen)

De toekenning van 'The Arctic Star' heeft geen invloed op de eerder verdiende campagnesterren, noch geeft deze recht op andere Britse onderscheidingen.

Beschrijving van ster, lint en etui

'The Arctic Star' is een zespuntige bronzen ster met een koperkleurige schijn. Hij is gelijkvormig aan de andere Britse WOII-campagnesterren en meet 40 x 40mm. Op de voorzijde prijkt het koninklijk monogram van koning George VI met de typische Tudorkroon. Het monogram is omringd met de woorden 'THE ARCTIC STAR'. De keerzijde is blanco. Het 35 mm. brede lint verwijst naar het rechthebbend personeel en de regio: hemelblauw voor de RAF, marineblauw voor de RN en de koopvaardij, scharlaken voor de Army en zwart-wit-zwart symboliseert de Noordpoolcirkel. Hierna spiegelen de kleuren scharlaken, marineblauw en hemelblauw. Het etui is van zwarte kunststof en meet 95 x 60 mm. Op de goud omrande voorzijde prijkt de Sint-Edwardskroon, ook koninginnenkroon genoemd. Deze verwijst naar koningin Elizababeth II. De binnenbekleding is van zacht zwart schuim voorzien. Op de onderkant kleefst een wit label met de naam en het stamnummer van de rechthebbende.

Lieutenant Jean-Pierre (John) Pesch RNR, de latere kapitein-ter-zee

Jean-Pierre Pesch ziet het daglicht op 20 december 1921 in Auvelais (Sambreville), provincie Namen. Zijn ouders en een groot deel van de familie zijn afkomstig van het Groothertogdom Luxemburg. Jean-Pierre is een goede leerling. Hij studeert tot juli 1939 Grieks-Latijnse humaniora aan het Bellevuecollege in Dinant. Vervolgens kiest hij voor een maritieme opleiding. Hierdoor scheept hij in 1940 als cadet in, aan boord van het schoolschip Mercator. Tijdens de oorlogschao vaart de Mercator naar Banana, Belgisch Congo, in afwachting van richtlijnen uit België. De Mercator vaart verder de Congorivier op naar Matadi. Jean-Pierre loopt er malaria op. De staf van de Mercator en de cadetten ouder dan 21 worden voor de keuze gesteld: in dienst treden bij hetzij de Royal Navy, de koopvaardij, het Belgisch leger in het Verenigd Koninkrijk of zich aansluiten bij de Openbare Weermacht of de Dienst Hydrografie.

Aan de cadetten jonger dan 21 wordt voorgesteld om hun opleiding aan boord verder te zetten, wat hen niet bevalt. Zij wensen een actievere rol en dus te vechten! In december 1940 komt minister van Koloniën Albert De Vleeschauwer vanuit Londen in Banana aan boord van de Mercator om met de commandant het lot van schip en bemanning te bespreken. De jonge cadetten grijpen de kans hun verlangen mee te delen. De minister belooft bij zijn terugkeer, voor wie het wenst, het nodige te doen. Zo varen aan boord van de Moanda alle officieren en cadetten van de Mercator, via Freetown naar Skegness waar ze op 29 april 1941 aankomen. Na een gezamenlijke militaire basisvorming in HMS Royal Arthur, volgen ze de officiersopleiding in Dartmouth of Greenwich. Jean-Pierre Pesch gaat tot december 1941 naar het Naval College in Greenwich en komt uit als Midshipman RNR (Royal Naval Reserve). Hierna muteert hij als wachtofficier aan boord van HMS Hebe, een 'Halcyon class' hoogzeemijnenveger, genaamd naar de Griekse godin. Hier neemt Jean-Pierre, ondertussen bevorderd tot 'sub-lieutenant', deel aan verscheidene

'The Arctic Star' – © Bruno Couwenberg

HMS Hebe – © Mark Teadham

konvooibegleitungen tot Archangelsk of Moermansk, en dit van 8 december tot mei 1942. HMS Hebe escorteert de konvooien QP4, PQ7, PQ13 en PQ14. Hiervoor zal het Verenigd Koninkrijk Jean-Pierre Pesch als eerste Belg, postuum 'The Arctic Star' verlenen.

In juni 1942 wordt HMS Hebe in Malta ingedeeld bij het '14th & 17th Minesweeping Flotilla', dat de konvooi-escortes naar het eiland verzorgt. Pesch neemt deel aan de landingen in Noord-Afrika, Sicilië en Italië. Op 22 november 1943 loopt HMS Hebe ter hoogte van Bari op twee zeemijnen, een week voordien gelegd door U-453, en zinkt. Een groot deel van de bemanning komt om. De aalmoezenier en Jean-Pierre slagen erin onder het brandende zeeoppervlak door te zwemmen en een schip brengt hen veilig aan wal in Bari. Hiervoor krijgt Pesch een Britse eervolle vermelding: 'Mention in Dispatches'. Met Kerstmis brengt het Belgische schip Leopoldville Jean-Pierre terug naar Engeland. Hier geniet hij van een paar maanden verlof en dit na twee jaar dienst op zee. Aansluitend volgt hij de specialisatiecursus navigator op HMS Dryad. In mei 1944 scheept hij in aan boord van HMS Fowey en neemt hij deel aan konvooi-escortes tussen Schotland en Gibraltar. In maart 1945 bevindt hij zich terug in België bij de Naval Party 1763 in Oostende. Hij doet dienst bij de 'Naval Dispatch Boat Service' en nadien op het bureau operaties. Van maart tot augustus 1946 volgt hij de cursus duiker-ontmijner in Leiden en IJmuiden (NL). Vervolgens leidt hij de ontminningsoperaties in de haven van Zeebrugge aan boord van de MFV 193. Tussen 1946 en 1951 verzekert hij met zijn groep de ontminning te land in de Belgische kuststrook.

In maart 1951 neemt hij de functie op van 1ste luitenant aan boord van het fregat LTZ Victor Billet. Van december 1952 tot november 1953 voert hij het bevel over het schip. Daarna volgt

kapitein-ter-zee Jean-Pierre Pesch – © archieven Neptunus

Jean-Pierre Pesch in maart 1945, omringd door zijn familie - © familie Pesch

lintjes van KTZ Pesch - © Jens Van Herck

hij tot april 1954 cursussen in de VS (Yorktown, Boston, Norfolk, Dam Neck) in allerlei specialisaties, waaronder mijnenvegen, gevechtinformatie, artillerie, enz... Bij zijn terugkeer wordt hij aangeduid als commandant van de Nautische School en dit tot maart 1957, het ogenblik waarop hij tweede commandant wordt van de TNA Kamina. Van februari 1959 tot maart 1960 is hij commandant van dit schip. Nadien volgt tot december 1962 de functie van stafchef in het Centrum voor marinevorming in Sint-Kruis. Van januari 1963 tot juli 1964 is hij opnieuw commandant van de Kamina, die ondertussen is omgebouwd tot school- en logistiek steunschip. Van augustus 1964 tot februari 1965 volgt Pech cursus aan het NATO- College in Parijs. In april volgt de aanstelling tot commandant van de groepering opleiding en training van de Zeemacht. Op 1 februari 1968 wordt kapitein-ter-zee Pesch commandant van de operationele groepering van de Zeemacht. Op 15 november 1970 gaat hij over naar de staf van de Zeemacht als logistiek adjunct van de stafchef Zeemacht. Hij sluit zijn carrière af als hoofd van de Belgische delegatie bij CINCHAN in London en gaat op 1 januari 1978 met pensioen. Kapitein-ter-zee Jean-Pierre Pesch overlijdt op 5 februari 2009, op 88-jarige leeftijd, in Brugge.

Eervolle onderscheidingen:

- 01.07.1944: Zee-ereteken 1940-1945 met 2 gekruiste ankers
- 18.07.1946: ridder in de Kroonorde met Palm en het Oorlogskruis 1940-1945 met Palm en volgende vermelding: "Officier de marine de valeur. A participé aux convois de Russie. Se spécialise dans le déminage maritime. Au cours des opérations au large de Bari (Italie) le 23.11.1943 son navire ayant été miné, a par un sang froid remarquable maintenu les survivants de son navire groupés autour de lui jusqu'à l'arrivée d'un autre navire de guerre. A refusé de s'embarquer, malgré son épuisement avant que le dernier survivant de son équipage ne soit recueilli."
- 04.11.1946: herinneringsmedaille 1940-1945 met ankers & staafje Atlantique-Nord
- 16.02.1948: medaille van Vrijwilliger 1940-1945
- 07.09.1949: een Bronzen Leeuw op het lint van het Oorlogskruis met vermelding: "Pour le courage dont il a fait preuve au cours des opérations de son unité, après avoir rejoint les Forces Belges en Grande Bretagne, en bravant de multiples dangers."
- 21.10.1949: ridder in de Orde van Leopold II voor uitzonderlijke verdiensten met vermelding: "A dirigé en 1946-'47-'48 et '49, les opérations de nettoyage du port de Zeebrugge, infesté de mines, de projectiles de toutes sortes et d'épaves. Il est dévoué sans ménagements pour mener à bien sa lourde et périlleuse mission. Fut toujours sur la brèche pour démonter des mines marines et terrestres, des projectiles de toutes espèces découverts sur les plages, dans les dunes du littoral ou ramenés par les bateaux de pêche. A grandement contribué à la remise en état du port de Zeebrugge, au déminage maritime et terrestre de la cote et des eaux territoriales belges, méprisant le danger et donnant l'exemple à ses hommes, ne cherchant qu'à 'Servir'."
- 06.11.1952: medaille van Oorlogsvrijwilliger
- 08.12.1952: medaille Oorlogsvrijwilliger-strijder met zilveren staafje 1940-1945 (16.06.1954)
- 15.11.1957: ridder in de Leopoldsorde
- 15.11.1962: officier in de Kroonorde
- 15.11.1965: officier de Leopoldsorde
- 07.1966: militair kruis 2de klasse
- 04.1967: militair kruis 1ste klasse
- 22.07.1969: medaille van de militair, strijder van de oorlog 1940-1945
- 15.11. 1969: commandeur in de Kroonorde
- 15.11.1972: commandeur in de Leopoldsorde
- 15.07.2002: commandeur in de Leopoldsorde, het kruis van officier in de Leopoldsorde met twee gekruiste zwaarden in zilver met vermelding 1940-1945
- 02.03.1951: The 1940-45 Star, The Atlantic Star + clasp France and Germany, The African Star + clasp North Africa 1942-43, The Italy Star, The Defence Medal, The War Medal + Mention in Dispatches (GB)
- 02.06.1953: Coronation Medal (GB)
- 27.05.1960: officier in de Orde van Oranje-Nassau met zwaarden (NL)
- 01.08.1960: Médaille de la France Libérée (FR)
- 04.08.1975: Croix de Guerre Luxembourgeoise et la médaille commémorative des volontaires Luxembourgeois de la guerre 1940-1945
- 16.04. 2013: de zoon Pierre Pesch dient de aanvraag in tot postume toekenning van 'The Arctic Star'.
- 21.08.2014: effectieve toekenning 'The Arctic Star'

Lieutenant baron Pierre de Giey RNVR

Op 2 juni 1922 wordt baron Pierre de Giey in Maisières geboren als oudste zoon van baron Henri de Giey, de toenmalige burgemeester van De Pinte en barones Marie-Thérèse Vilain XIII. Na een zorgeloze jeugd zit Pierre bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog op internaat bij de Benedictijnen in Zwitserland. Vlak na zijn achttiende verjaardag, in juni 1940, besluit hij om niet meer terug te keren naar België en verblijft hij in het Franse Montpellier bij zijn oom Max Vilain XIII, een befaamde reservekapitein-vlieger. Pierre wil ook piloot worden maar slaagt er niet in om zijn vliegbrevet te halen. Als compensatie hiervoor riskeert hij meermaals zijn leven om Belgische piloten, die de Britse troepen in het Verenigd Koninkrijk wensen te bereiken, over de Pyreneeën te helpen. Na de tocht over de Pyreneeën, die allesbehalve een sinecure was, doorkruist deze kleine groep het Duitsgezinde Spanje om het neutrale Portugal te bereiken. Op 19-jarige leeftijd beslist baron Pierre de Giey zich aan te sluiten bij het Belgisch leger in het Verenigd Koninkrijk. Tijdens zijn tocht echter arresteert de Spaanse politie hem op 30 juni 1941 in Oñate en sluit hem op in het beruchte (concentratie)kamp Miranda de Ebro, vlakbij San Sebastian. De ontberingen die hem daar te beurt vallen, versterken zijn wens en gedrevenheid om deel uit te maken van de Belgische troepen. Na de oorlog krijgt hij hiervoor het Kruis van Politiek Gevangene.

Eind september 1941 bereikt hij eindelijk Portugal, nadat de Britse autoriteiten hem vrijkopen onder het mom van Canadese burger. Na zijn aankomst in London vangt Anne de Bousies (Grunne) hem op. Haar huis staat ter beschikking voor Belgische vluchtelingen van alle leeftijden. Op aanraden van de Belgische ambassadeur de Cartier de Marchienne, neemt hij op 17 november 1941 dienst bij de Royal Navy, waar hij zijn militaire basisvorming krijgt. Reeds als jonge matroos duidt de Marine hem aan voor de officersopleiding in HMS King Alfred in Hove. Vervolgens dient hij in 1942 als 'Midshipman' aan boord

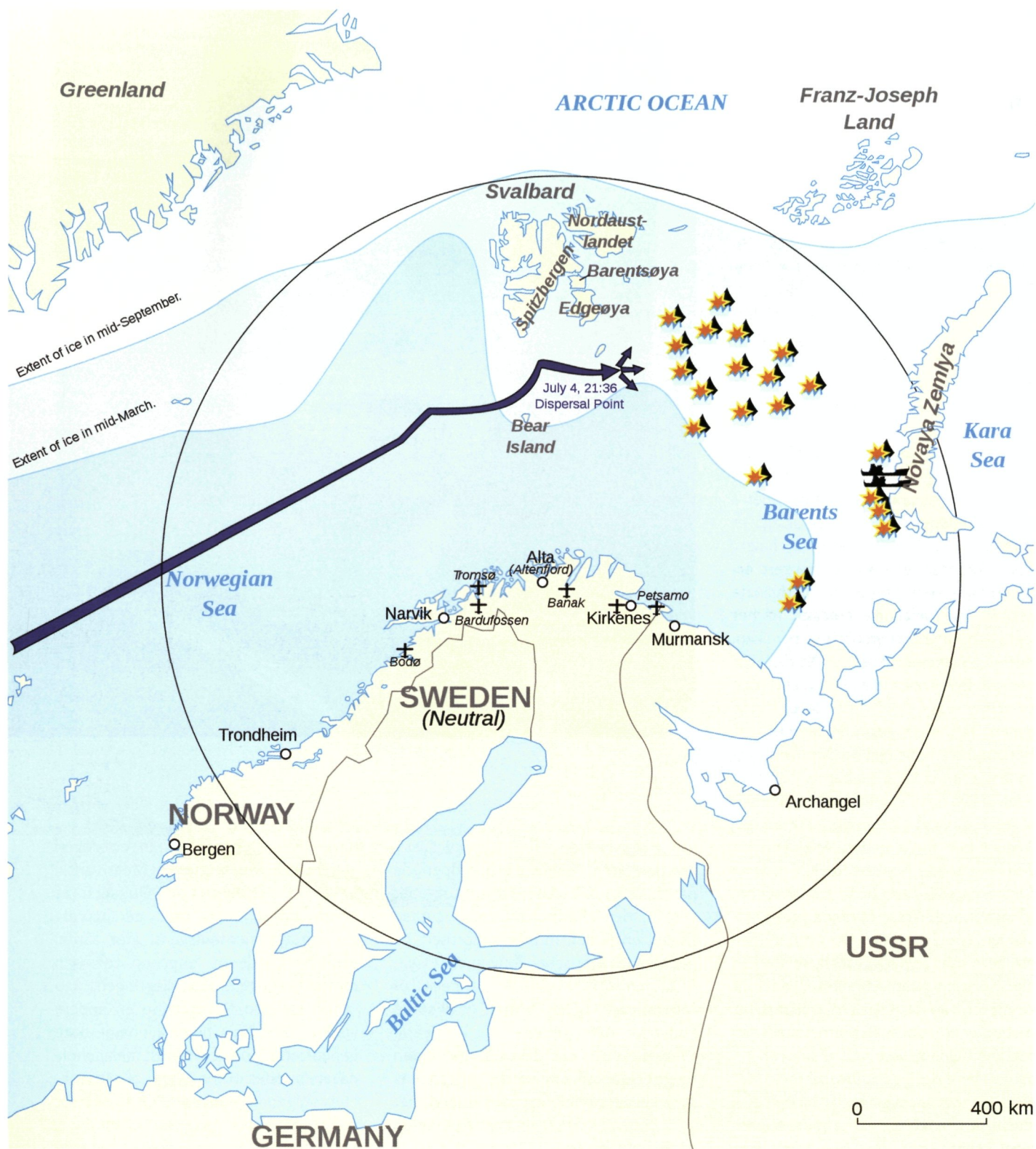

Pierre de Giey – © familie de Giey

van HMS Norfolk, een 'County Class' zware kruiser. Tijdens die boordperiode patrouilleert hij van juni tot oktober 1942 in de Atlantische Oceaan tussen IJsland en Groenland, hij escorteert de gedoemde Arctische konvooien PQ14, PQ17 en QP18 naar Archangelsk of Moermansk. PQ17 is het geallieerde konvooi dat tijdens de Tweede Wereldoorlog het zwaarst te lijden heeft. Het konvooi verlaat op 27 juni 1942 het verzamelpunt nabij IJsland met 35 schepen. Kort na het vertrek keren twee schepen terug (één loopt aan de grond en één heeft schade door pakijds opgelopen). Op 1 juli detecteert een Duits verkenningsvliegtuig het konvooi. Sindsdien ligt het onder aanval: eerst twee golven bommenwerpers, gevolgd door U-boten en oorlogsschepen. De schrik dat het slagschip Tirpitz hierbij betrokken zou zijn, doet admiraal Sir Dudley Pound panikereren. Hij geeft het bevel het konvooi te ontbinden. De gevolgen zijn catastrofaal: slechts elf geallieerde schepen overleven de tocht. Twee schepen komen op 10 juli in de

haven van Archangelsk aan en negen andere een week later in Moermansk. In totaal kelderen de Duitsers 24 koopvaardijschepen met een totale tol van 153 mensenlevens. Het aantal verloren goederen loopt op tot 3350 motorvoertuigen, 210 vliegtuigen, 430 tanks, 100.000 ton munitie en andere vracht. Winston Churchill noemt deze gebeurtenis "one of the most melancholy naval episodes in the whole of the war". Het volgende konvooi PQ18 vertrekt op 2 september 1942 van Loch Ewe, Schotland en komt op 21 september 1942 in Archangelsk aan. Na de rampzalige verliezen bij het konvooi PQ17, hebben de Britten besloten konvooien met luchtdkking te beschermen. Hiervoor zet de Royal Navy het tot vliegdekschip omgevormde koopvaardijship HMS Avenger in. Na de konvooibegleidingen onderneemt HMS Norfolk een expeditie naar Spitsbergen, waarbij een geallieerd garnizoen wordt afgelost en bevoorraadt.

Na de volledige opleiding aan de officersschool HMS King Alfred,

konvooi PQ17 (situatie in 1942) – © Wikimedia

bevordert baron de Giey in januari 1943 op 21-jarige leeftijd tot Sub-Lieutenant RNVR met stamnummer D/SB/4629. Daarna muteert hij naar één van de twee Belgische korvetten, HMS Buttercup. Tijdens zijn dienst op dit schip neemt hij deel aan konvooien op de Atlantische Oceaan en de jacht op Duitse duikboten. In 1944 maakt hij de geallieerde landing in Normandië mee. Op 1 juli van dat jaar kent de Belgische regering hem het Zee-ereteken toe voor twee jaar trouwe en vrijwillige dienst bij de Royal Navy Section Belge. Na zijn terugkeer in België in datzelfde jaar wordt hij ADC van de

Britse Commander, die de opdracht heeft de basis te leggen van de naoorlogse Belgische marine. Later dat jaar wordt hij ordonnansofficier van Prins-regent Karel. Het jaar daarop dient hij als eerste luitenant op de MMS 187 en neemt hij deel aan mijnenvegeroperaties voor de Britse Eilanden en in de Nederlandse, Belgische wateren. Hiervoor ontvangt hij van de Britse autoriteiten de Naval General Service Medal met clasp Minesweeping 1945-1951. Ondertussen heeft Pierre de Giey de rang van luitenant-ter-zee en gezien zijn voorbeeldige staat van dienst stelt de Senior Naval Officer Belgium van de

Royal Navy, Captain Hill, hem aan tot verbindingsofficier tussen hem en de prille Belgische Zeemacht. Deze taak volbrengt de Giey met een groot respect en eerbied voor iedereen die in contact komt met deze afgevaardigde. Bij de effectieve oprichting van de Belgische Zeemacht in 1946 twijfelt hij geen moment om deel uit te maken van de nieuwe component, waarbij hij gedreven is mee te werken aan de verdere uitbouw ervan. Hij wordt selectieofficier, op het Daillyplein in Brussel, een taak waarin hij zijn hart en ziel steekt. Hij is zich ervan bewust dat zijn toewijding de kwaliteit van de vrijwilligers en miliciens, gerekruteerd voor de Zeemacht, zal bepalen. Het spreekt voor zich dat het commando op hem kan rekenen om zijn enthousiasme over te brengen op de nieuwe rekruten. Toch is niets zoals het schijnt... Vlak na het beëindigen van de mijnenvegeroperaties was Pierre gekazerneerd in Oostende. Na een ongeval tijdens de terugkeer naar de kazerne, met een slechte medische opvolging, heeft hij voortdurend te kampen met serieuze hoofdpijn. Na een onderzoek door een eminent chirurg wordt bij Pierre een hersentumor vastgesteld, die toen onmogelijk operatief kon worden verwijderd. Om de pijn te verlichten, schrijft de arts bestralingstherapie voor, wat echter weinig effect heeft. Door de intense pijn en de druk op de tumor, kan hij op een bepaald moment geen kепie meer dragen. Desondanks blijft hij als trotse officier met een donkerblauwe baret zijn functie verder uitoefenen. Na een aantal loodzware maanden overlijdt baron Pierre de Giey in Brussel op 15 mei 1952. Hij was slechts 29 jaar jong. Zijn leven was bewogen en rijkelijk gevuld, maar veel te kort. Voor Pierre was een grootse carrière weggelegd binnen de Zeemacht, maar het lot heeft deze abrupt beëindigd. Toch wordt hij niet vergeten: de vierde promotie van de Belgische Zeemacht 1952-1953 draagt zijn naam.

Eervolle onderscheidingen:

- 01.07.1944: Zee-eretekenen 1940-1945 met 2 gekruiste ankers
- 04.11.1946: Herinneringsmedaille 1940-1945 met 2 gekruiste ankers met staafjes Atlantique Nord en Escaut

Pierre de Giey – © familie de Giey

- 30.11.1946: Kruis van Oorlogsontsnapte 1940-1945
- 05.04.1948: Oorlogskruis 1940-1945 met palm en vermelding: "Sous le feu des batteries côtières ennemies de la Flandre Zélandaise, a fait preuve d'un courage et d'un sang-froid remarquables, restant stoïquement à son poste, galvanisant par son exemple son équipage et contribuant ainsi à terminer en temps utile le déminage indispensable au succès du débarquement de Walcheren."
- Medaille van Vrijwilliger 1940-1945
- 13.06.1948: heeft het recht de nestel met de kleuren van het Oorlogskruis 1940-1945 ten persoonlijke titel te dragen.
- 11.10.1949: een Bronzen leeuw op het lint van het Oorlogskruis 1940-1945

met de vermelding: "Pour le courage dont il a fait preuve au cours des opérations de son unité, après avoir rejoint les Forces Belges en Grande Bretagne, en bravant de multiples dangers."

- 12.10.1950: Kruis van Politiek Gevangene 1940-1945
- 02.03.1951: The 1939-1945 Star, Atlantic Star + clasp France and Germany, The Defence Medal, Naval General Service Medal met clasp Minesweeping 1945-1951 (GB)
- 01.08.1960: Médaille de la France Libérée – postuum (FR)
- 01.08.2013: Pierre's broer, baron Bertrand de Giey, dient de aanvraag in tot postume toekenning van 'The Actic Star'. Hij is hiermee de tweede Belg.

Albert Vergauwe – © Royal Navy

Sub-Lieutenant Albert (Piet) Vergauwe RNVR

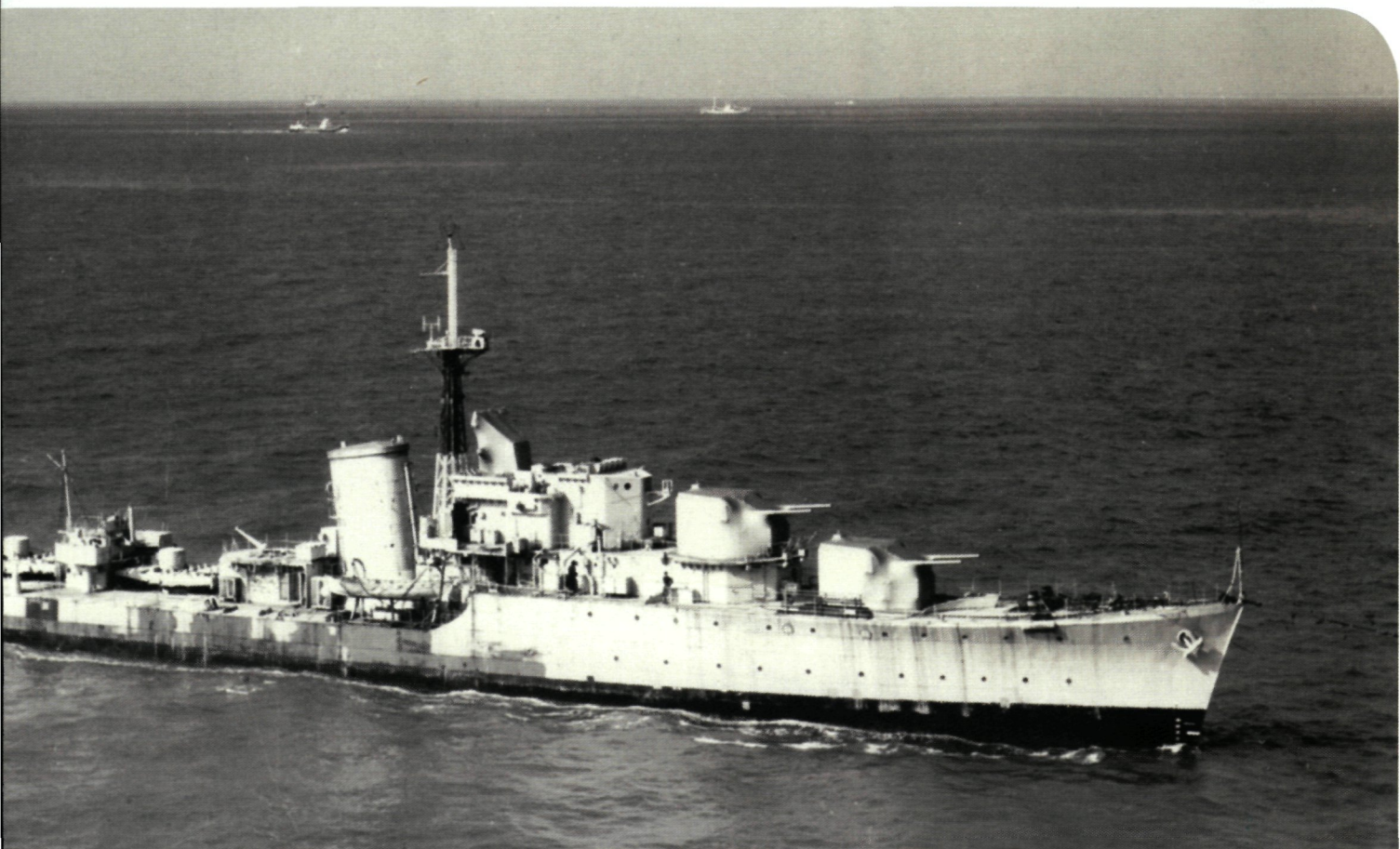
Albert Joseph est né le 21 décembre 1916 à 's Hertogenbosch, Pays-Bas. Son histoire est très bien décrite dans 'Congé pour Mourir' de Henri Anrys: "Evadé de Belgique et engagé le 31 décembre 1941, connaissant à la perfection l'allemand et l'anglais, le matelot Albert Piet Vergauwe reçut une formation spéciale de décodeur à l'Amirauté même, puis commence sa carrière 'd'homme casse-tête' en embarquant sur le destroyer HMS Walpole à Harwich le 8 avril 1942. Ecouteurs sur les oreilles, ne quittant pas le commandant de flottille tout au long des patrouilles, sa mission consiste à écouter les communications échangées en code opérationnel entre les unités ennemies et à les traduire au fur et à mesure dans les codes équivalents anglais. Cinq jours après son arrivée, il se trouve dans l'enfer du Pas-de-Calais. La 16e flottille d'Harwich tente d'intercepter le corsaire allemand Michel escorté par toute une escadre. Le Walpole criblé d'éclats est gravement endommagé. C'est le début d'une série d'opérations nocturnes pendant lesquelles il n'a

pas un instant de répit à intercepter les communications allemandes et les identifier.

En juillet 1942, Vergauwe est prêté à la MGB 67 chargée d'une mission spéciale d'écoute radio devant Flessingue. Le 29 juillet, alors que la vedette vient de s'engager sans encombre dans l'embouchure de L'Escaut, l'enfer se déchaîne. Des dizaines d'oerlikons crachent le feu. C'est le carnage. Le commandant et le second sont tués. Deux matelots sont balayés avec la tourelle de la mitrailleuse avant. Le mitrailleur arrière, le tête arrachée, est affalé sur son arme qui continue à tirer. Le radio reçoit son poste dans le ventre. Un obus de 20 mm en bout de course vient exploser sur l'omoplate gauche de Vergauwe. Il n'y a plus un homme valide et, en tant que quartier-maître, le Belge se retrouve responsable du bord avec une plaie béante dans le dos. Il lance la vedette à toute vitesse dans l'espoir que la succion de la lame d'étrave empêchera l'eau de s'engouffrer par la multitude de trous qui percent le coque. Et finalement, il parvient à rallier sa base de Felixstowe et à échouer le

bateau sur la plage entre deux mines. A sa sortie de l'hôpital de Cambridge en septembre 1942, Vergauwe, qui gardera désormais des morceaux de fer dans le dos, retrouve le Walpole.

Envoyé à l'école d'officiers King Alfred le 1er juin 1943, il est nommé sub-lieutenant RNVR le 13 août et affecté le 30 octobre 1943 au destroyer Milne de la Home Fleet. A bord de cette unité d'abord, puis comme officier de liaison sur le porte-avions américain USS Ranger, il participe aux batailles autour des convois de Russie. Avec le destroyer Hardy, il est engagé dans la bataille autour du convoi JW 56 B attaqué depuis le 12 janvier 1944 au large de la Norvège par les quinze sous-marins de la meute 'Isemgrin' dans un froid intense. Le 30 janvier à minuit, le Hardy est atteint dans sa soute à munitions arrière par une torpille acoustique de l'U-278. Il y a 33 survivants. Vergauwe est parmi les quelques hommes qui parviennent à sauter sur le destroyer Vénus venu aborder l'épave en feu. Les marins qui ont sauté à l'eau gèlent en trois minutes. Jusqu'au 31 mai 1944, Vergauwe effectuera encore des missions spéciales

HMS Milne – © Jens Van Herck

d'écoute le long des côtes norvégiennes avec le Milne et croiseur Belfast. En juin 1944, il est signal officer sur la plage d'Omaha en Normandie"

Il quitte la marine après la guerre, pour fonder la firme 'Pharma-produits et du Laboratoire Pharmaceutique d'Ohain' (LABOHAIN). Il meurt le 7 octobre 1998, à Uccle.

Eervolle onderscheidingen:

- 01.07.1944: Zee-eretekens 1940-1945 met 2 gekruiste ankers
- 04.11.1946: herinneringsmedaille 1940-1945 met ankers
- Kruis van Oorlogsontsnapt 1940-1945
- Het stamboekdossier is mager en maakt geen vermeldingen van andere onderscheidingen, waarop hij zeker recht had. Vermoedelijk heeft hij ze nooit aangevraagd.
- 16.09.2013: zoon Patrick Vergauwe dient de aanvraag in tot postume toekenning van 'The Arctic Star'. Hij is hiermee de derde Belg.
- November 2014: effectieve toekenning van 'The Arctic Star'

Oproep

Ongetwijfeld zijn er nog Belgen, die volgens de verleningsmodaliteiten recht hebben op deze bijzondere ster. We denken hierbij aan de officieren en bemanning van het koopvaardijship SS Ville d'Anvers (bj. 1920, 7.462 BRT, voordien American Banker) van de Société Maritieme Anversoise (SOMARAN). Zij maakten deel uit van het Arctische konvooi PQ1. Bij twijfel kunt u contact opnemen via info@skf-vzw.org of via de redactie.

Jens Van Herck (Studiekring Faleristiek)

met dank aan:

- Timothy Beuselinck voor zijn bijdrage aan het artikel over LDV baron Pierre de Giey
- Bruno Couwenberg, fotograaf
- Famille de Giey
- Ludo baron de Vleeschauwer
- Johnny Geldhof
- Willy Lippens
- Pierre Pesch
- Patrick Vergauwe

verdere informatie en bronnen:

- http://www.veterans-uk.info/arctic_star_index.htm
- <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2250499/Arctic-Convoy-heroes-finally-receive-medal-70-years-risking-lives-supplies-open-frozen-hell.html>
- http://www.halcyon-class.co.uk/hebe/hebe_1942.htm
- <http://convoyweb.org.uk/russian/index.html?home.htm~rumain>
- Congé pour Mourir van Henri Anrys
- Familiefonds de Giey, De Pinte
- Convoy! Drama in Arctic Waters door Paul Kemp
- PQ 17: An Arctic Convoy Disaster op BBC2
- <http://www.bbc.co.uk/history/ww2peopleswar/stories/15/a2065015.shtml>